

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 340/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s. r. o., Rázusova 13, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17Ek/837/2019 z 3. decembra 2019 a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17Ek/837/2019 z 26. marca 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 28. mája 2020 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhujú namietané uznesenia zrušiť a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že oprávnený [REDACTED] (ďalej len „oprávnený“ alebo „postupník“) sa návrhom na vykonanie exekúcie domáhal na Okresnom súde Banská Bystrica od sťažovateľov ako povinných vymoženía sumy 3 527,25 eur s príslušenstvom na základe rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4C/156/2011 z 11. októbra 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/22/2018 z 27. septembra 2018. V konaní, ktorému predchádzalo vydanie uvedeného exekučného titulu proti sťažovateľom ako žalovaným, vystupoval ako žalobca [REDACTED] (ďalej aj „postupca“). Sťažovatelia podali návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať v prospech oprávneného, a to pre nepreukázanie prechodu práva.

3. Vyšší súdny úradník okresného súdu v poradí prvým namietaným uznesením zamietol návrh sťažovateľov na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že v predmetnej veci došlo k postúpeniu pohľadávky po vydaní exekučného titulu a súd považuje za preukázané, že oprávnený je oprávnenou osobou z exekučného titulu. K námietke sťažovateľov o zániku žalobcu (zánik živnostenského oprávnenia) a nemožnosti vymáhania judikovaného nároku súd uviedol, že v prípade ukončenia podnikateľskej činnosti živnostníkom práva a povinnosti zostávajú fyzickej osobe, ktorá ukončila podnikateľskú činnosť. Sudca okresného súdu namietaným uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľov so stotožnením sa s odôvodnením uznesenia vyššieho súdneho úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia uviedli, že pôvodne oprávnený ukončil podnikateľskú činnosť k 1. novembra 2016 bez právneho nástupcu. Podľa názoru sťažovateľov bol návrh na začatie exekúcie podaný neoprávneným subjektom, pričom zmluvu o postúpení pohľadávky z 28. marca 2019 uzavretú medzi postupcom a postupníkom predložil súčasný oprávnený až spolu s návrhom na začatie exekúcie. Sťažovateľom nebolo postupcom oznámené postúpenie pohľadávky podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Ďalej uviedli, že súčasný oprávnený nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom, preto nemohol byť oprávneným ani na podanie návrhu na vykonanie exekúcie. Zmluva o postúpení pohľadávky bola podpísaná po dvoch rokoch od ukončenia podnikateľskej činnosti pôvodného oprávneného. Okrem iného uviedli, že namietané uznesenia nie sú riadne a náležite odôvodnené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka:

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovatelia proti namietanému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podali sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu namietaným uznesením. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému uzneseniu opodstatňuje uprednostnenie právomoci sudcu okresného súdu v sťažnostnom konaní [čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaného porušenia uznesením vyššieho súdneho úradníka, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému uzneseniu sudcu okresného súdu:

6. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď

pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 348/2019).

7. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia sudcu okresného súdu v spojení s odôvodnením namietaného uznesenia vyššieho súdneho úradníka (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020, III. ÚS 347/2021).

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľov, že k postúpeniu pohľadávky priznanej exekučným titulom malo dôjsť v čase, keď pôvodný oprávnený zanikol (zánik živnostenského oprávnenia), ako aj námietka o neúčinnosti postúpenia pohľadávky vo vzťahu k sťažovateľom, pretože im toto postúpenie nebolo oznámené.

9. Sudca okresného súdu v namietanom uznesení uviedol, že medzi účastníkmi exekučného konania nie je sporná existencia exekučného titulu ani skutočnosť, že po vydaní exekučného titulu došlo k postúpeniu pohľadávky. Z elektronického súdneho spisu považoval za preukázané, že oprávnený v rámci podaného návrhu na vykonanie exekúcie a priložením zmluvy o postúpení pohľadávky preukázal prevod vymáhaného práva z exekučného titulu, čo okresný súd vzal na vedomie vydaním poverenia na vykonanie exekúcie.

10. K oznámeniu o postúpení pohľadávky sťažovateľom okresný súd uviedol, že takéto oznámenie, resp. neoznámenie nemá vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky, ale má vplyv na skutočnosť, komu má dlžník plniť svoj dlh. Poukazuje pritom na jednotnú rozhodovaciu prax súdov, v rámci ktorej vymáhanie nároku súdnou cestou postupníkom stačí, ak je táto okolnosť o postúpení pohľadávky súčasťou žalobných tvrdení a preukázaná priloženými dôkazmi s tým, že doručením žaloby je oznámené (preukázané) postúpenie pohľadávky žalovanému (dlžníkovi). Okresný súd je toho názoru, že momentom doručenia upovedomenia o začatí exekúcie im bolo postúpenie pohľadávky oznámené.

11. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov o zániku pôvodného oprávneného sudcu okresného súdu odkázal na bod 25 odôvodnenia namietaného uznesenia vyššieho súdneho úradníka, v ktorom uviedol, že v prípade ukončenia podnikateľskej činnosti podnikateľským subjektom – živnostníkom, resp. zánikom jeho živnostenského oprávnenia, prechádzajú všetky jeho pohľadávky a záväzky na fyzickú osobu, ktorá túto podnikateľskú činnosť ukončila, resp. ktorej živnostenské oprávnenie zaniklo.

12. Ústavný súd konštatuje, že oznámenie o postúpení pohľadávky zo strany postupcu (pôvodný veriteľ) dlžníkovi, a to aj bez pripojenia zmluvy o postúpení pohľadávky spôsobuje na strane dlžníka vznik povinnosti plniť už novému veriteľovi (postupníkovi). Keďže postupník je pre dlžníka novým, vnúteným účastníkom záväzkového vzťahu, je v súvislosti s ochranou postavenia dlžníka nevyhnutné, aby postupník cesiu (postúpenie) preukázal. Na rozdiel od postupcu zo strany postupníka nestačí, aby dlžníkovi postúpenie len oznámil. Preukázanie cesie postupníkom

vyžaduje predloženie zmluvy o postúpení pohľadávky, na základe ktorej môže dlžník verifikovať, či k prevodu práva na plnenie skutočne došlo. Dlžník, ktorý sa o cesii hodnoverným spôsobom dozvie inak, ako na základe zákonom predpokladaného notifikačného úkonu postupcu alebo postupníka, môže v dôsledku právnych účinkov cesie plniť postupníkovi. Až do riadnej notifikácie sa pritom zbaví svojho dlhu aj plnením postupcovi (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II, § 451-880. 2. vydanie. Komentár, Praha : C. H. Beck, 2019 1968 s).

13. Z uvedeného teda možno zhrnúť, že oznámenie (neoznámenie) o postúpení pohľadávky dlžníkovi (sťažovateľom) nemá vplyv na samotnú platnosť tohto postúpenia (zmluvy o postúpení pohľadávky). Postupník a oprávnený preto na základe účinného postúpenia pohľadávky bol legitimovaný na vymáhanie postúpenej pohľadávky.

14. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov o zániku pôvodného oprávneného (zánik živnostenského oprávnenia), ktorý mal mať vplyv na platnosť samotného postúpenia pohľadávky, ústavný súd uvádza, že sa s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu vo vzťahu k tejto námietke v celom rozsahu stotožňuje. Nositeľom práva z pohľadávky nadobudnutého fyzickou osobou živnostníkom zostáva po zániku živnosti tá istá osoba.

15. Ústavný súd po preskúmaní právnych záverov okresného súdu v namietanom uznesení, na základe ktorého došlo k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu o zamietnutí ich návrhu na zastavenie exekúcie, dospel k záveru, že tieto právne závery sú vecne správne a rešpektujú účel príslušných ustanovení Exekučného poriadku. O namietanom uznesení okresného súdu ústavný súd nemôže prijať záver, že by dôvody tohto rozhodnutia neboli udržateľné, prípadne boli svojvoľné tak, aby to odôvodňovalo ich spojitosť s možným porušením uplatnených práv sťažovateľov.

16. Na základe uvedeného ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu